

حمد و سپاس خداوند یگانه را که توفیق عنایت فرمود دیوان محاسبات کشور در پاسداری از بیت‌المال گزارش تفریغ و بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور را به عنوان نوزدهمین گزارش تفریغ بودجه پس از پیروزی انقلاب اسلامی با انجام فعالیت در ۲۷۰ روز از سال (معادل ۳۵۶.۴۰۰ نفر - روز) تهیه و برای اولین بار قبل از ارائه لایحه بودجه سال ۱۳۸۸ کل کشور در اجرای قسمت اخیر اصل (۵۵) قانون اساسی به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید. ابتدا نکاتی را جهت استحضار نمایندگان محترم ملت شریف در مجلس شورای اسلامی عرض می‌نماید:

(۱) - اصول ۵۴ و ۵۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، علاوه بر جایگاه دیوان محاسبات کشور، مقر سازمان اداری و هدف و فعالیت آن، چهار وظیفه اصلی به شرح زیر را بر آن بار کرده است:

الف = رسیدگی و حسابرسی کلیه حسابهای وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی.

ب = هیچ هزینه‌ای از اعتبارات مصوب تجاوز نکرده و هر وجهی در محل خود به مصرف رسیده باشد.

ج = جمع‌آوری اسناد و مدارک مربوطه.

د = گزارش تفریغ بودجه به مجلس شورای اسلامی

منظور از "گزارش تفریغ بودجه" این است که مرجع یا مراجع صلاحیتدار، "دولت" را از صورت سالانه "دخل و خرج" کشور، یا صورت سالانه "درآمدها" و "هزینه‌ها" و عواید و مخارج پیش‌بینی شده کشور در یک سال مالی فارغ گردانند. چنانکه وقتی قانون محاسبات عمومی از "بودجه کل کشور" صحبت می‌کند، می‌گوید:

"بودجه کل کشور، برنامه مالی دولت است که برای یک سال مالی تهیه

و حاوی پیش‌بینی درآمدها و سایر منابع تأمین اعتبار و برآورد هزینه‌ها برای

انجام عملیاتی که منجر به نیل سیاستها و هدفهای قانونی می‌شود؛ بوده

و از سه قسمت "بودجه عمومی دولت"، "بودجه شرکتهای دولتی و بانکها"

و "بودجه مؤسساتی که تحت عنوانی غیرعناوین فوق در بودجه کل کشور"

لذا مأموریت دیوان محاسبات کشور این است که با گزارش تفریغ بودجه و اعلام نظر در این خصوص "دولت" را از اعتباراتی که در اختیارش گذاشته شده، برای یک سال مالی فارغ کند. و اگر وزارتخانه ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاههایی که بنحوی از انحاء از بودجه کل کشور استفاده می کنند، وجوه معلوم را در جای خود هزینه نکرده باشند یا هزینه ها از اعتبارات مصوب تجاوز کرده باشد، باید ضمن گزارش آن به مجلس شورای اسلامی با ارائه اسناد و مدارک، از طریق هیأت‌های مستشاری "انشاء رأی" نماید. "آثار" گزارش تفریغ بودجه می تواند موجب اقدامات زیر باشد:

۱. عنایت جامع مجلس نسبت به کارکرد دولت و دستگاههای تحت امر

درخصوص عملکرد اعتبارات و فعالیت آن و تصمیم و تصویب و تخصیص بودجه سال آتی و اعتبارات فوق العاده.

۲. رفع موانع احتمالی مدیران و دستگاههای اجرایی و کمک به دولت در جهت نیل به اهداف.

۳. تحول در مدیریت کلان اجرایی کشور، از طریق پرسش و حتی استیضاح وزیران به منظور اثربخش کردن بودجه سالانه و بهره وری بیشتر در جهت نیل به اهداف و برنامه توسعه و تحقق عدالت اجتماعی.

بنابراین "گزارش تفریغ بودجه" ضمن اینکه وسیله ای است برای پاسداری از بیت المال، می تواند ملت را از طریق مجلس شورای اسلامی با وضعیت مالی کشور در يك سال مالی و سال مالی آتی آشنا و مطلع کند. لذا برای کارآمد کردن گزارش تفریغ بودجه اقدامات زیر ضروری و حمایت مجلس محترم از آن لازم به نظر می رسد:

الف = کمک به ایجاد زمینه و بستر مناسب مبنی بر تغییر رویکرد دیوان محاسبات

از

^۱ قانون محاسبات عمومی کشور ماده ۱

ب = كمك به تغيير نظام بودجه ريزي فعلي به سمت بودجه ريزي عملياتي .
ج = كمك به فراهم كردن شرايط اعمال نظارت از طريق سيستم "بر خط" (آنلاين)
و همزمان نمودن فعاليت هاي دستگاههاي اجرايي.

(۴) - بودجه فعلي به دليل جامع نبودن، "بودجه كل کشور" محسوب نمي شود و به تبع آن تعداد زيادي از دستگاههايي که به نحوي از انحاء از بودجه كل کشور استفاده مي کنند در بودجه كل کشور درج نگردیده است :

(۵) - در خلاصه گزارش تفريغ بودجه سال ۱۳۸۶ اصطلاحي تحت عنوان "تخلف" دستگاهها به سمع و نظر عزيزان خواهد رسيد . لازم به توضيح است ، از نظر ديوان محاسبات کشور منظور از "تخلف" ، عدم انجام تعهد يا تاخير انجام تعهدات است که در گزارشات حسابري به عنوان موارد "واخواهي" مي آيد که به عبارتي همان عدم رعايت قوانين و مقررات و عدم انجام تعهد مي باشد. بديهي است اينگونه موارد به _____ د از احراز تخلف توسط هيأت عمومي جهت رسيدگي و انشاء رأي به دادسرا و هيأتهاي مستشاري ديوان محاسبات ارجاع مي گردد. البته مقامات و مديران دستگاههاي اجرايي مي توانند _____ د ادله و مستندات مربوط به تخلف را جهت دفاع از خود به هيأتهاي مستشاري ارائه دهند. مصاديق تخلف ذکر شده در مجموعه گزارش تفريغ مي تواند مصداق يکي از موارد زير باشد:

۱. عدم اجراي کامل حکم تکليفي قانونگذار .
۲. عدم ارائه بموقع مدارك به ديوان محاسبات
۳. انجام هزينه يا هزينه هاي در غير محل خود
۴. انجام تعهد مازاد بر اعتبار و

البته کليه تخلفات ذکر شده در گزارش تفريغ بودجه در "هيأت عمومي" ديوان محاسبات (که بالاترين مرجع رسيدگي متشکل از رئيس كل ، دادستان و مستشاران منتخب مجلس محترم اسـ _____ ت) مطـ _____ رح و درخصوص تفريغ بودجه و گزارش نهايي آن اقدام به صدور رأي مي شود. همچنين پس از ارائه گزارش تفريغ بودجه به مجلس شوراي اسلامي، مراتب به دادسراي ديوان محاسبات ارجاع _____ تـ _____ س از تکميل _____ ل پرونده و مستندسازي تهيه و "دادخواست" به هيأتهاي مستشاري جهت انشاء رأي ارجاع خواهد گرديد. با اين مقدمه در محضر مجلس محترم گزارش تفريغ بودجه سال ۱۳۸۶ قرائت مي شود.

گزارش تفريغ بودجه سال ۱۳۸۶ كل کشور

گزارش تفریغ بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور در ۷ جلد تهیه و ساختار آن شامل سه قسمت کلی زیر است:

- ۱ - گزارش تفریغ تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور.
- ۲ - گزارش تفریغ قسمت‌های مختلف قانون بودجه (شامل دریافت‌ها، اعتبارات و بودجه شرکت‌ها)

بر اساس ماده ۱۰۴ قانون محاسبات عمومی کشور.

- ۳- گزارش تفریغ بودجه دستگاهی به تفکیک سازمان‌های اصلی و دستگاههای تابعه.

بطور کلی گزارش تفریغ بودجه کل کشور به دو شکل متمایز تهیه شده است: بودجه‌ای و دستگاهی.

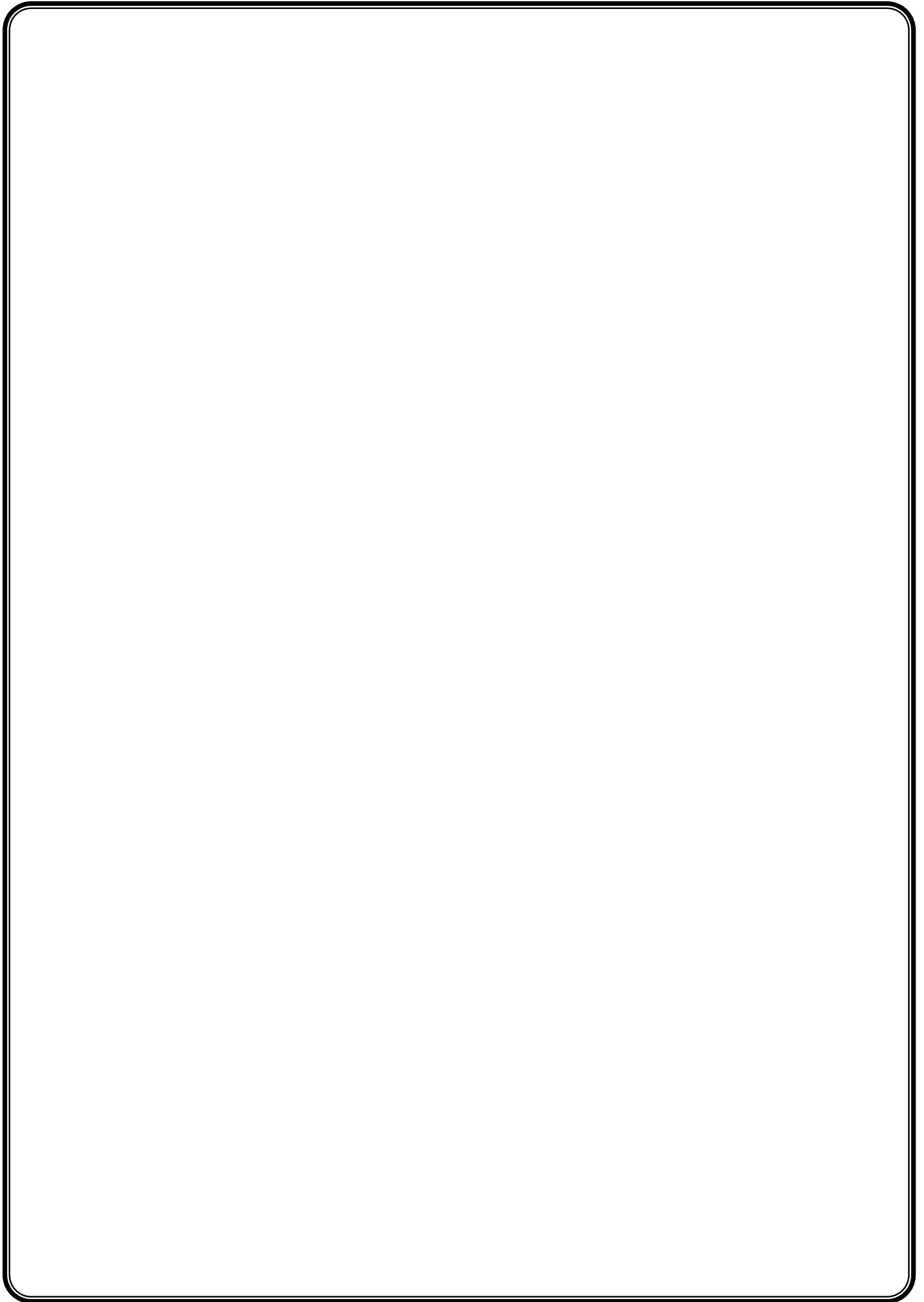
در کنار تهیه گزارش تفریغ بودجه کل کشور، گزارش تفریغ استانی نیز تهیه و استخراج شده است.

چکیده مباحث مطرح شده در گزارش تفریغ بودجه

گزارش تفریغ ماده واحده

بر اساس اطلاعات تفریغ بودجه، منابع بودجه عمومی معادل ششصد و بیست و هشت میلیون و ششصد هزار و هفتصد و سه میلیون (۶۲۸.۶۰۰.۷۰۳.۰۰۰.۰۰۰) ریال، درآمدهای اختصاصی بالغ بر سی و شش میلیون و نهصد و سی و هفت هزار و ششصد و پنجاه و شش میلیون (۳۶.۹۳۷.۶۵۶.۰۰۰.۰۰۰) ریال و منابع شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانکها (بدون احتساب ارقام مربوط به دستگاههای حساب نداده) بالغ بر پنج میلیارد و هشتصد و چهل و یک میلیون و هجده هزار و سیصد و پنجاه و شش میلیون (۵.۸۴۱.۰۱۸.۳۵۶.۰۰۰.۰۰۰) ریال می‌باشد.

همچنین مصارف بودجه عمومی (شامل مانده وجوه مصرف نشده انتقال یافته به سال ۱۳۸۷) بالغ بر ششصد و سه میلیون و چهارصد و چهل هزار و بیست و هشت میلیون (۶۰۳.۴۴۰.۰۲۸.۰۰۰.۰۰۰) ریال، مصارف انجام شده از محل درآمدهای اختصاصی (شامل مانده وجوه مصرف شده انتقال یافته به سال ۱۳۸۷) بالغ بر سی و چهار میلیون و دویست و نود و هشت هزار و چهارصد و بیست و نه میلیون (۳۴.۲۹۸.۴۲۹.۰۰۰.۰۰۰) ریال می‌باشد و مصارف شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانکها (بدون احتساب ارقام مربوط به دستگاههای حساب نداده) بالغ بر پنج میلیارد و هشتصد و چهل و یک میلیون و هجده هزار و سیصد و پنجاه و شش میلیون (۵.۸۴۱.۰۱۸.۳۵۶.۰۰۰.۰۰۰) ریال می‌باشد.

تفریح ماده واحده قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور

(مبالغ به میلیون ریال)

مصارف				منابع			
درصد تحقق	عملکرد	پیش‌بینی	عنوان	درصد تحقق	عملکرد	پیش‌بینی	عنوان
۱۰۳/۴۵	۴۱۳.۱۸۷.۲۶۹	۳۹۹.۳۹۹.۶۹۷	هزینه‌ها	۱۱۰	۳۰۵.۲۷۰.۰۹۲	۲۷۷.۵۰۸.۴۲۵	درآمدها
۷۶/۴۱	۱۴۰.۹۲۸.۳۱۱	۱۸۴.۴۳۷.۸۳۶	تملك داراییهای سرمایه‌ای	۹۹/۴۶	۱۷۴.۷۷۸.۴۴۲	۱۷۵.۷۳۵.۰۵۰	واگذاری داراییهای سرمایه‌ای
۸۸/۶۹	۴۹.۳۲۴.۵۴۸	۵۵.۶۱۴.۱۲۴	تملك داراییهای مالی	۷۹/۷۷	۱۴۸.۵۵۲.۱۶۹	۱۸۶.۲۱۸.۱۸۲	واگذاری داراییهای مالی
۹۴/۳۷	۶۰۳.۴۴۰.۰۲۸	۶۳۹.۴۵۱.۶۵۷	جمع مصارف عمومی دولت	۹۸/۳۰	۶۲۸.۶۰۰.۷۰۳	۶۳۹.۴۵۱.۶۵۷	جمع منابع عمومی دولت
۶۵/۴۸	۳۴.۲۹۸.۴۲۹	۵۲.۳۷۶.۰۷۴	از محل درآمدهای اختصاصی دولت	۷۰/۵۲	۳۶.۹۳۷.۶۵۶	۵۲.۳۷۶.۰۷۴	درآمدهای اختصاصی دولت
۹۲/۱۸	۶۳۷.۷۳۸.۴۵۷	۶۹۱.۸۲۷.۷۳۱	مصارف بودجه عمومی دولت	۹۲/۲۰	۶۶۵.۵۳۸.۳۵۹	۶۹۱.۸۲۷.۷۳۱	منابع بودجه عمومی دولت
۳۴۸/۲۹	۵۸۴۱.۰۱۸.۳۵۶	۱۶۷۷.۰۶۵.۳۸۹	مصارف شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانکها	۳۴۸/۲۹	۵۸۴۱.۰۱۸.۳۵۶	۱۶۷۷.۰۶۵.۳۸۹	منابع شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانکها
۲۷۳/۴۹	۶.۴۷۸.۷۵۶.۸۱۳	۲.۳۶۸.۸۹۳.۱۲۰	جمع	۲۷۴/۶۷	۶.۵۰۶.۵۵۶.۷۱۵	۲.۳۶۸.۸۹۳.۱۲۰	جمع

* بدون کسر ارقام دوبار منظور شده می‌باشد.

تحقق عملکرد ۳۴۸ درصدی منابع و مصارف بودجه‌ای شرکتهای دولتی، بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بیانگر آن است که سقف ماده واحده بر اثر این تغییر از موضوعیت افتاده است. این رویکرد علی‌الظاهر مستند به ماده (۲) قانون «تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» همه ساله اتفاق می‌افتد در صورتیکه در هیچیک از بندهای ماده مذکور مجوزی جهت عبور از سقف ماده واحده داده نشده است و عدم تعیین حد مجاز باعث رخداد چنین رویدادی گردیده است در حالیکه هرگونه افزایشی که متضمن عبور از سقف ماده واحده باشد نیاز به متمم بودجه دارد.

تبصره‌های قانون بودجه

چکیده اهم مباحث مطرح شده در گزارش تفریح این بخش از بودجه در ادامه مورد بحث قرار می‌گیرد. این نکته شایان ذکر است که تبصره‌های قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور دارای ۳۱۲ بند و جزء بوده که در ۱۷۰ مورد آن یعنی بیش از ۵۴ درصد از بندها یا اجزاء تبصره‌ها تخلف گزارش شده است.

نفت و گاز

۱- کل نفت تولید شده معادل یک میلیارد و چهارصد و نود و هشت میلیون و نهصد و چهل و چهار هزار و شصت و نه (۱.۴۹۸.۹۴۴.۰۶۹) بشکه به ارزش یکصد و دوازده و میلیارد و هشتصد و بیست و پنج میلیون و پانصد و بیست هزار و هفتاد و سه (۱۱۲.۸۲۵.۵۲۰.۰۷۳) دلار و به ارزش ریالی یک میلیارد و بیست و چهار میلیون و پانصد و سی و نه هزار و سیصد و پنجاه میلیون (۱.۰۲۴.۵۳۹.۳۵۰.۰۰۰.۰۰۰) بوده که از این میزان معادل نهصد میلیون و سیصد و چهل و هفت هزار و سیصد و هشتاد و هشت (۹۰۰.۳۴۷.۳۸۸) بشکه به ارزش شصت و نه میلیارد و سیصد میلیون و دویست و هشتاد و چهار هزار و هفتصد و چهار (۶۹.۳۰۰.۲۸۴.۷۰۴) دلار صادر و مابقی به پالایشگاههای داخل تحویل شده که از محل تولید و فروش آن معادل چهل و سه میلیارد و پانصد و بیست و پنج میلیون و دویست و سی و پنج هزار و سیصد و شصت و

۲- کل گاز تولید شده معادل یکصد و سی و چهار میلیارد و پانصد و سی و چهار میلیون و هفتصد و هفتاد و دو هزار و دویست و بیست و نه (۱۳۴.۵۳۴.۷۷۲.۲۲۹) متر مکعب به ارزش نود و دو میلیارد و هشتصد و بیست و هشت میلیون و نهصد و نود و دو هزار و هشتصد و سی و هشت هزار (۹۲.۸۲۸.۹۹۲.۸۳۸.۰۰۰) ریال بوده که از این میزان معادل پنج میلیارد و سیصد و نود و هفت میلیون (۵.۳۹۷.۰۰۰.۰۰۰) متر مکعب صادر شده است.

۳- شرکت ملی نفت ایران مجاز بوده تا سقف سیصد میلیارد (۳۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بابت کاهش مصرف سوخت در امر حمل و نقل شهری و روستایی به وزارت کشور و وزارت راه و ترابری پرداخت نماید که هیچگونه مبلغی توسط شرکت مزبور پرداخت نشده است.

شایان ذکر است شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی بدون پیش‌بینی در بودجه مصوب و اصلاحی، اقدام به پرداخت مبلغ پنجاه میلیارد (۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در وجه وزارت راه و ترابری نموده که تخلف محسوب می‌شود.

۴- مجوز اجرای طرحهای توسعه میادین گازی پارس شمالی و گلشن و فردوس از طریق سرمایه‌گذاری خارجی به صورت بیع متقابل به تصویب شورای اقتصاد رسیده لیکن بنابر اعلام شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران به دلیل نبود سرمایه‌گذار خارجی تحقق نیافته و این حکم اجرا نشده است.

۵- تولید نفت خام حاصل از میدان مبارک در میزان تولید سال ۱۳۸۶ منظور نگردیده که تخلف محسوب می‌شود.

۶- به موجب قرارداد فی مابین شرکت ملی نفت ایران و دولت، هزینه‌های سیف شامل هزینه‌های حمل، بیمه، انبارداری و سایر هزینه‌های مرتبط می‌باشد؛ بر اساس بررسیها، هزینه‌های سیف معادل مبلغ سه هزار و هفتصد و چهل و سه میلیارد و یکصد و هشتاد و یک میلیون (۳.۷۴۳.۱۸۱.۰۰۰.۰۰۰) ریال بوده که مبلغ یکصد و سی میلیارد و دویست و نود و نه میلیون (۱۳۰.۲۹۹.۰۰۰.۰۰۰) ریال بابت اجاره مخازن (که از مصادیق هزینه‌های مرتبط با سیف محسوب نمی‌شود) پرداخت شده و تخلف محسوب می‌شود.

۷- معادل بیست و پنج درصد از ارزش گاز مذکور در جزء (۲) بند (ج) تبصره (۱۱) به مبلغ بیست و سه هزار و دویست و هفت میلیارد و دویست و چهل و هشت میلیون و دویست و نه هزار (۲۳.۲۰۷.۲۴۸.۲۰۹.۰۰۰) ریال به عنوان منابع درآمدی شرکت گاز محسوب شده و با دولت تسویه حساب نشده است؛ با توجه به سکوت قانون می‌باید مبالغ مزبور به

۸- شرکت ملی نفت ایران مستقیماً مقدار یکصد و شصت و سه میلیون و دویست و شش هزار و هشتصد و سی و سه (۸۲۳.۲۰۶.۱۶۳) متر مکعب گاز با نرخ ۶۹۰ ریال به ازای هر متر مکعب به سازمان منطقه آزاد کیش به فروش رسانده که تخلف محسوب می‌شود.

۹- مقدار دو میلیارد و ششصد و نود و سه میلیون و سیصد هزار (۲.۶۹۳.۳۰۰.۰۰۰) متر مکعب گاز تزریقی به چاههای نفتی، مغایر با مفاد قانون بودجه در حجم گاز تحویلی به شرکت ملی گاز ایران منظور گردیده است. شرکت ملی گاز ایران مذکور را به نرخ ۵۱۷/۵ ریال خریداری نموده و با نرخ ۶۹۰ ریال به شرکت ملی نفت ایران عودت داده و از این محل چهارصد و شصت و چهار میلیارد و پانصد و نود و چهار میلیون و دویست و پنجاه هزار (۴۶۴.۵۹۴.۲۵۰.۰۰۰) ریال درآمد کسب نموده است که تخلف محسوب می‌شود.

۱۰- مقدار گاز خروجی پالایشگاهها به عنوان مبنای محاسبه یارانه گاز منظور گردیده است. در صورتیکه یارانه به گاز مصرفی مشترکین تعلق می‌گیرد. بر این اساس مقدار هشت میلیارد و دویست و شصت و یک میلیون و ششصد هزار (۸.۲۶۱.۶۰۰.۰۰۰) متر مکعب گاز تولیدی محاسبه شده در یارانه، به مشترکین تحویل نشده که با لحاظ میانگین مابه التفاوت قیمت آزاد با قیمت فروش مصوب گاز در بخشهای نیروگاهی و سایر مصرف کنندگان (۶۲۳/۱۳ ریال)، معادل پنج هزار و یکصد و چهل و هشت میلیارد و پنجاه میلیون و هشتصد و هشت هزار (۵.۱۴۸.۰۵۰.۸۰۸.۰۰۰) ریال یارانه، اضافه بر مقدار گاز تحویلی به مشترکین به حساب بدهکار دولت منظور گردیده است که به مثابه دریافت اضافه گواهی اعتباری بوده و تخلف محسوب می‌شود.

۱۱- مقدار نه میلیارد و هفتصد و شصت و پنج میلیون و پانصد و شصت هزار (۹.۷۶۵.۵۶۰.۰۰۰) متر مکعب گاز به ارزش شش هزار و هفتصد و سی و هشت میلیارد و دویست و سی و شش میلیون و چهارصد هزار (۶.۷۳۸.۲۳۶.۴۰۰.۰۰۰) ریال معادل ۱/۷ برابر گاز وارداتی یا ۸/۷ درصد گاز مصرفی سال ۱۳۸۶، کسر و نقصان وجود دارد که تخلف محسوب می‌شود.

۱۲- تسویه حساب نهایی توسط شرکت ملی نفت ایران با خزانه داریکل کشور انجام نشده، در نتیجه اهداف قانونگذار محقق نشده که تخلف محسوب می‌شود.

۱۳- گزارش عملکرد تولید نفت و گاز به تفکیک هر میدان و در مقاطع سه ماهه توسط شرکت ملی نفت ایران به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور ارائه نشده که تخلف محسوب می‌شود.

۱۴- مبلغ چهل و نه هزار و ششصد و سی و پنج میلیارد (۴۹.۶۳۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بابت هزینه‌های سرمایه‌ای اختصاص یافته که به لحاظ عدم تصویب مجمع عمومی شرکت ملی نفت ایران به حساب افزایش سرمایه دولت منظور نگردیده که تخلف می‌باشد.

۱۵- اساسنامه‌های شرکتهای ملی نفت ایران، ملی گاز ایران و ملی صنایع پتروشیمی در مهلت مقرر به مجلس شورای اسلامی ارائه نشده و تخلف محسوب می‌شود.

۱۶- بر اساس نظر سازمان حسابرسی مبالغ حاصل از ۲۰ ریال افزایش فروش هر متر

شایان ذکر است، شرکت ملی گاز ایران افزایش درآمد ناشی از مبلغ مذکور در مورد سوخت مصرفی ایستگاههای تقویت فشار و پالایشگاههای گازی به میزان هفتاد و پنج میلیارد و ششصد و بیست میلیون (۷۵.۶۲۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال وصول ننموده که تخلف محسوب می‌شوند.

۱۷- علیرغم تکلیف دولت برای آزاد سازی قیمت محصولات پتروشیمی به دلیل عدم تعیین و ابلاغ قیمت محصولات در تاریخ مقرر، قیمت فروش محصولات بر مبنای نرخ اسفندماه سال ۱۳۸۴ تعیین شده که تقویم ریالی درآمد وصول نشده ناشی از عدم آزاد سازی این محصولات (در مقایسه با قیمت FOB خلیج فارس) در موعد قانونی به مبلغ شش هزار و دویست و چهل میلیارد (۶.۲۴۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بوده است.

۱۸- دولت مجاز بوده در مقابل صادرات نفت خام و معاوضه آن حداکثر تا سقف سی و سه هزار و هشتصد و بیست میلیارد (۳۳.۸۲۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال نسبت به واردات بنزین و نفت‌گاز اقدام نماید که در سال ۱۳۸۶ شرکت ملی نفت معادل ۱۶۳ درصد میزان پیش‌بینی شده به مبلغ پنجاه و پنج هزار و دویست و چهل و نه میلیارد (۵۵.۲۴۹.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال { بیست و یک هزار و چهارصد و بیست و نه میلیارد (۲۱.۴۲۹.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بیشتر از سقف مجاز { بنزین وارد نموده است که تخلف محسوب می‌شود.

۱۹- شرکت ملی نفت ایران، سهم دولت از مقدار چهار میلیارد و هشتصد و شصت و هشت میلیون و پنج هزار و چهارصد و شش (۴.۸۶۸.۰۰۵.۴۰۶) متر مکعب گاز خام تولیدی شرکت‌های نفت فلات قاره و مناطق نفت خیز جنوب را به میزان معادل دو هزار و صد و پنجاه میلیارد (۲.۱۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به حساب طلب دولت منظور ننموده است.

حمل و نقل

۱- مبلغ چهار هزار و چهار صد و پنجاه میلیارد (۴.۴۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از منابع صندوق ذخیره ارزی جهت نوسازی و ناوگان حمل و نقل دولتی در نظر گرفته شده که مبلغ یکصد و هفتاد و دو میلیون (۱۷۲.۰۰۰.۰۰۰) دلار جهت حمل و نقل ریلی به صورت اسنادی گشایش اعتبار شده و در این راستا صرفاً مبلغ چهار میلیون (۴.۰۰۰.۰۰۰) دلار حدود ۰/۸ درصد مبلغ مقرر پرداخت شده است.

۲- به منظور جایگزینی تعداد ۲۰۲.۲۲۹ دستگاه خودروی فرسوده با خودروی گازسوز و دوگانه سوز مبلغ یک هزار و دوازده میلیارد (۱.۰۱۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یارانه منظور شده که مبلغ هفتصد و پانزده میلیارد (۷۱۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در حدود ۷۱ درصد میزان مقرر جهت جایگزینی ۱۴۳.۷۲۰ دستگاه خودروی فرسوده به بانک‌های عامل پرداخت شده لیکن در عمل تعداد ۱۰۴.۰۰۰ دستگاه معادل ۵۱ درصد تعداد مقرر

۳- به منظور تشویق صنایع خودروسازی کشور به تولید خودروهای با موتور پایه گاز مبلغ پانصد میلیارد (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال جهت پرداخت هفت درصد سود تسهیلات پرداختی به خودروسازان منظور شده، لیکن اعتباری در اختیار وزارت صنایع و معادن قرار نگرفته است.

۴- جهت توسعه حمل و نقل عمومی (حمل و نقل ریلی شهری، ناوگان اتوبوسرانی و تاکسیرانی شهری) و خارج کردن خودروهای فرسوده از چرخه حمل و نقل مبلغ پنج هزار و سیصد و ده میلیارد (۵.۳۱۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از محل اعتبار ردیف‌های متفرقه در نظر گرفته شده است که جمعاً مبلغ پنج هزار و ششصد و پنجاه و پنج میلیارد (۵.۶۵۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال توزیع شده و مبلغ چهار هزار و یکصد و هشتاد و هشت میلیارد (۴.۱۸۸.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال معادل ۷۴ درصد رقم مقرر در راستای اهداف مذکور اختصاص یافته است؛ همچنین پیش‌بینی شده در این راستا معادل ارزی مبلغ سی و پنج هزار و ششصد میلیارد (۳۵.۶۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از طریق تسهیلات مالی خارجی استفاده شود که این موضوع محقق نشده است.

۵- بخشی از سود بازرگانی واردات خودروها معاف بوده که در این راستا تعداد ۴۲.۶۹۱ دستگاه خودرو سواری و تعداد ۱۴.۶۹۴ دستگاه خودروی ون و مینی‌بوس به کشور وارد شده و مشمول تخفیفات مزبور بوده اند. ضمناً سود بازرگانی واردات مینی‌بوس و ون با پایه گازسوز و دوگانه سوز صفر تعیین شده که تخلف محسوب می‌شود. در خصوص تشخیص خودروهای با فناوری نوین مرجع تشخیص تعیین نگردیده، فلذا اقدام خاصی صورت نگرفته و اهداف مدنظر قانون‌گذار محقق نشده است.

۶- اجازه داده شده بخشی از سود و کارمزد تسهیلات بانکی برای افزایش ناوگان حمل و نقل عمومی و خودروهای جمعی متوسط و بزرگ پرداخت شود و یا به صورت کمک بلاعوض اعطا گردد در این راستا مبلغ دو هزار و چهارصد و هفتاد و پنج میلیارد (۲.۴۷۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به سازمان امور شهرداریها و دهیاریهای کشور اختصاص یافته که از این میزان مبلغ هشتصد و بیست و پنج میلیارد (۸۲۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حدود ۳۳ درصد مبلغ مقرر در غیر محل مقرر هزینه شده است فلذا اهداف مدنظر قانون‌گذار محقق نشده است.

۷- مقرر شده جهت توسعه حمل و نقل عمومی، پیش‌پرداخت تسهیلات مالی خارجی برای احداث خطوط راه‌آهن شهری و حومه و کمک به بهره‌برداری، ایجاد، توسعه و تکمیل خطوط راه‌آهن شهری و حومه تأمین شود که به دلیل عدم تحقق شرایط استفاده از تسهیلات مذکور در سال ۱۳۸۶، اقدامی در این خصوص صورت نپذیرفته است.

۸- مقرر شده بود بخشی از سود و کارمزد تسهیلات بانکی برای ساخت توقفگاه‌های طبقاتی پرداخت شود که اقدامی در این خصوص (انعقاد قرارداد با بانک عامل) انجام نشده، در نتیجه اهداف قانون‌گذار محقق نشده است.

۹- مقرر شده بود سامانه پایش هوشمند عبور و مرور ایجاد و توسعه یابد لیکن هیچ‌گونه وجهی به عنوان کمک پرداخت نشده است.

۱۰- در سال ۱۳۸۶ می‌بایست نرخ خدمات حمل و نقل درون شهری با همکاری شورای عالی استان‌ها و شهرداری‌های کلان شهرها واقعی گردد، لیکن علی‌رغم تهیه دستورالعمل موضوعه توسط وزارت کشور، مراحل نهایی تصویب این دستورالعمل توسط نمایندگان ویژه رییس جمهور انجام نشده، در نتیجه اهداف مدنظر قانونگذار محقق نشده است.

توسعه روستاها

۱. شرکتهای دولتی تابعه وزارت نفت و شرکتهای توزیع گاز استانی موظف بوده‌اند تا سقف مبلغ نهصد میلیارد (۹۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از منابع داخلی خود را صرف گازرسانی به روستاهای با فاصله ۱۵ کیلومتری از خطوط انتقال نمایند که در این راستا حدود پانصد و سی و هشت میلیارد (۵۳۸.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حدود ۶۰ درصد مبلغ مقرر هزینه شده و تعداد ۲۹۱.۲۵۸ انشعاب در ۲.۶۵۳ روستا واگذار شده است.

۲. مطابق مجوز قانون، شرکت ملی گاز موظف بوده تا مبلغ بیست ریال به قیمت هر مترمکعب گاز مصرفی افزوده و منابع حاصل را صرف گازرسانی به روستاها نماید، شرکت مزبور از این محل مبلغ دو هزار و دویست و پنجاه میلیارد (۲.۲۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال درآمد کسب نموده لیکن مبلغ یک هزار و هشتاد و نه میلیارد (۱.۵۸۹.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حدود ۷۱ درصد مبلغ مزبور صرف گازرسانی به ۱.۴۷۱ روستا نموده است.

جایگاه بخش خصوصی در قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور

علاوه بر موضوعات مطرح شده در مبحث حمل و نقل پیرامون جایگاه بخش خصوصی، موارد زیر قابل ذکر می‌باشد:

۱ - از محل واگذاری شرکتهای دولتی مبلغ هفتاد هزار میلیارد (۷۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در قانون بودجه پیش بینی شده که از این رقم مبلغ دوازده هزار و سیصد و هفتاد و سه میلیارد (۱۲.۳۷۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال جهت باز پرداخت تعهدات ارزی معادل ۱۸ درصد، مبلغ بیست و هفت هزار و ششصد و بیست و هفت میلیارد (۲۷.۶۲۷.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال معادل ۳۹ درصد جهت پرداخت بدهی دولت به سازمانها، نهادها، صندوقهای ذخیره و بازنشستگی (لشکری و کشوری) و تأمین اجتماعی و آستان قدس رضوی و سی هزار میلیارد (۳۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال معادل ۴۳ درصد برای تأمین منابع طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای پرداخت شود. از درآمد پیش بینی شده مبلغ سی و دو هزار و نهصد و پنجاه و هفت میلیارد (۳۲.۹۵۷.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال معادل ۴۷ درصد تحقق یافته که مبلغ پنج هزار و سیصد و سی میلیارد (۵.۳۳۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از آن جهت تأمین منابع طرحهای تملک داراییهای سرمایه ای اختصاص یافته و بیست و هفت هزار و ششصد و بیست و هفت میلیارد (۲۷.۶۲۷.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال معادل ۸۴ درصد برای تسویه بدهی

۲- در قانون بودجه مقرر گردیده تا پایان سال ۱۳۸۶ حداقل شصت درصد (۶۰٪) از سهام شرکتهای دولتی غیر صدر اصل (۴۴) قانون اساسی متعلق به دستگاههای اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه و کلیه سهام دولت و شرکتهای دولتی در شرکتهای غیردولتی را با احتساب واگذاریهای سالهای اول و دوم برنامه چهارم توسعه به بخشهای خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی از طریق مزایده یا بورس و اگذار نماید؛ هرچند در این زمینه اقداماتی انجام و سهام برخی شرکتهای واگذار شده لیکن از ۳۸۹ شرکت دولتی مشمول غیر صدر اصل (۴۴) قانون اساسی، تنها برای ۲۶ شرکت معادل هفت درصد اقدام شده و همچنین سهام متعلق به دولت و شرکتهای دولتی در شرکتهای غیردولتی در حدود نصاب مقرر تاکنون واگذار نشده است.

۳- در قانون بودجه مقرر گردیده بود ده درصد (۱۰٪) از سهام شرکتهای بانکها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مشمول بند (ج) سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی مندرج در قانون بودجه که مشخص شدهاند به بخشهای خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی از طریق مزایده یا بورس و اگذار شود که در این زمینه اقدامی صورت نگرفته است.

۴- در قانون بودجه اجازه داده شده کلیه دستگاههای اجرایی ملی و استانی مذکور در ماده (۸۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ پروژه‌های نیمه‌تمام تملک داراییهای سرمایه‌ای ملی و استانی را از طریق مزایده عمومی به متقاضیان سرمایه‌گذاری بخشهای غیردولتی واگذار نمایند که تنها یک پروژه توسط سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان به بخش خصوصی واگذار گردیده است.

۵- دولت مجاز بوده معادل ارزی مبلغ دو هزار و ششصد و هفتاد میلیارد (۲.۶۷۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال از حساب ذخیره ارزی، (در قالب سهم بخش خصوصی) به صورت تسهیلات به متقاضیان بخشهای خصوصی، تعاونی و عمومی غیر دولتی احداث یا خرید نیروگاه اختصاص دهد که در این راستا وزارت نیرو اقدامی انجام نداده است.

۶- دولت مجاز بوده به منظور کاهش تلفات در شبکه‌های انتقال و توزیع و افزایش راندمان مصرف سوخت در نیروگاه‌ها، معادل ارزی مبلغ یک هزار و هفتصد و هشتاد میلیارد (۱.۷۸۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در قالب سهم بخش خصوصی از حساب ذخیره ارزی استفاده کند که در این راستا وزارت نیرو اقدامی انجام نداده است.

۷- در زمینه حمایت از بخش غیر دولتی در احداث بیمارستان، دولت مجاز بوده بخشی از سود تسهیلات بانکی سازندگان بیمارستانی را پرداخت نماید که عملاً وجهی در این راستا اختصاص نیافته است.

۸- وزارت مسکن و شهرسازی موظف بوده برای کمک به احداث بیمارستان توسط بخش غیردولتی، زمین در اختیار ایشان قرار دهد، لیکن بر اساس اعلام دستگاه ذیربط به دلیل نبود متقاضی اقدامی در این زمینه صورت نگرفته است.

۹- در راستای مواد (۸۸) و (۴۹) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجاز بوده که بیست درصد از بیمارستانهای خود را به صورت هیأت امنایی اداره نماید که در این راستا پیشنهاد شده تعداد چهار بیمارستان به صورت هیأت امنایی اداره شود که به دلیل عدم موافقت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، این امر محقق نشده است.

۱۰- در راستای طرح سلامت اجتماعی، وزارت بهداشت و درمان مکلف گردیده به منظور نظارت بر مراکز تولید و توزیع مواد خوراکی، آشامیدنی، بهداشتی و کلیه مراکز که در زمینه فوق خدماتی را ارائه می‌نمایند از افراد حقیقی و حقوقی دارای صلاحیت استفاده نماید که هیچ‌گونه اقدامی جهت عملیاتی نمودن موضوع انجام نداده است.

۱۱- بمنظور تأمین منابع مالی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری در زمینه‌های اشتغالزا و توسعه فعالیت‌های اقتصادی و طرح‌های پژوهشی و تحقیقاتی در بخش غیردولتی، شرکتهای دولتی مجاز بوده‌اند تا نود درصد (۹۰٪) از سود ویژه (پس از کسر مالیات و سود سهم دولت) را پس از تصویب شورای اقتصاد به صورت وجوه اداره شده در اختیار بخش غیردولتی قرار دهند که هیچ شرکتی از این مجوز استفاده ننموده است.

۱۲- وزارت صنایع و معادن و شرکتهای تابعه و وابسته موظف بوده‌اند حق بهره‌برداری از کلیه معادن تحت تصدی خود را به متقاضیان بخشهای خصوصی، تعاونی، و عمومی غیر دولتی واگذار نمایند که به دلیل عدم وجود برنامه مدون جهت واگذاری معادن و نبود مطالعات ساختاری در خصوص اولویت واگذاری و قیمت‌گذاری معادن، اقدامی در خصوص واگذاری و اجرای حکم این بند انجام نداده‌اند.

۱۳- به منظور حمایت از سرمایه‌گذاری خطر پذیر در صنایع نوین مبلغ یکصد و پنجاه و سه میلیارد (۱۵۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در قانون بودجه جهت پرداخت اصل، سود و کارمزد تسهیلات پیش‌بینی شده است؛ وزارت صنایع و معادن نسبت به انعقاد قرارداد عاملیت به مبلغ یکصد و سیزده میلیارد (۱۱۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حدود ۷۴ درصد میزان مقرر با بانک عامل از محل این اعتبارات اقدام نموده لیکن نسبت به معرفی طرحهای مورد نظر به بانک عامل جهت استفاده از تسهیلات قانونی اقدام ننموده فلذا حکم مقنن در این بند محقق نشده است.

۱۴- به منظور تأمین منابع بخش غیردولتی برای توسعه، اصلاح و بهبود باغات، دامپروری، مرغداری، صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی، تولیدات گلخانه‌ای و شیلات، مقرر شده حداقل بیست و پنج درصد (۲۵٪) از اعتبارات مربوط به یارانه سود و کارمزد تسهیلات قانون بودجه در اختیار متقاضیان با اولویت دانش‌آموختگان رشته‌های کشاورزی قرار گیرد که وجهی در این خصوص پرداخت نشده است.

۱۵- به منظور تسریع در احداث و تکمیل پروژه‌های شبکه‌های آبیاری و زهکشی فرعی و تشویق سرمایه‌گذاران بخش غیردولتی (حقیقی و حقوقی) و تعاونیهای تولیدی، تشکل‌های آبربران و شرکتهای سهامی زراعی مبلغ یک هزار و دویست و بیست و هفت میلیارد

۱۶- به منظور تشویق بخش غیردولتی در ایجاد انبار و سیلوهای گندم، وزارت بازرگانی مجاز گردید به ازای هر ماه نگهداری گندم توسط بخش غیردولتی، کارخانجات آردسازی و کشاورزان تا دو درصد قیمت خرید تضمینی گندم سال مذکور را از محل یارانه گندم وارده به عنوان حق انبارداری به اشخاص مزبور پرداخت نماید لیکن علی رغم اختصاص ششصد و چهل و هفت میلیارد (۶۴۷.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال برای اجرای موضوع فوق، به دلیل عدم اطلاع رسانی مناسب در زمان مقرر اقدامی در این خصوص صورت نگرفته است.

۱۷- در راستای واگذاری وظایف تصدیگری و سرعت بخشیدن به تکمیل و توسعه پروژه‌های عمرانی - اقتصادی به بخش غیردولتی، دستگاه‌های اجرایی مجاز گردیدند تا ده درصد از اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، کم‌های فنی و اعتباری خود را از طریق یارانه مستقیم و یا یارانه سود تسهیلات به متقاضیان پرداخت نمایند که دستگاه‌های اجرایی دارای اعتبارات فوق از مجوز فوق استفاده ننموده اند.

۱۸- مبلغ شش هزار و دویست و چهل و هفت میلیارد و پانصد و سی و دو میلیون (۶.۲۴۷.۵۳۲.۰۰۰.۰۰۰) ریال برای احداث واحدهای نان صنعتی به صورت تسهیلات و یا کمک به بخش خصوصی، تعاونی و بخش عمومی غیر دولتی به شرکت بازرگانی دولتی ایران اختصاص یافته که علیرغم وجود ۶۸۶ متقاضی، هیچگونه وجهی در اختیار ایشان قرار نگرفته است.

پژوهش و تحقیقات

۱- همانگونه که در بخش جایگاه بخش خصوصی در قانون بودجه عنوان شد، بمنظور تأمین منابع مالی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری در زمینه‌های اشتغالزا و توسعه فعالیت‌های اقتصادی و طرح‌های پژوهشی و تحقیقاتی در بخش غیردولتی، شرکت‌های دولتی مجازند بوده‌اند تا نود درصد (۹۰٪) از سود ویژه (پس از کسر مالیات و سود سهم دولت) را پس از تصویب شورای اقتصاد به صورت وجوه اداره شده در اختیار بخش غیردولتی قرار دهند که هیچ شرکتی از این مجوز استفاده ننموده است.

۲- دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱۶۰) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مکلف بوده‌اند معادل یک درصد (۱٪) به میزان سه هزار و نهصد و نود و سه میلیارد و نهصد و نود و شش میلیون و نهصد و هفتاد هزار (۳.۹۹۳.۹۹۶.۹۷۰.۰۰۰) ریال و مجاز بوده‌اند حداکثر چهاردرصد (۴٪) از اعتبارات هزینه‌ای خود را به منظور انجام امور پژوهشی هزینه نمایند که اکثر دستگاه‌های مذکور این امر را انجام نداده‌اند.

۳- در راستای اجرای بند (ف) ماده (۱۰۶) قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مقرر شده بود حداقل سه درصد (۳٪) از بودجه پژوهشی کشور به

۴- به منظور انجام تحقیقات پایه‌ای و بالینی برای ارتقاء سطح سلامت جانبازان شیمیایی و اعصاب و روان، مقرر شده بود معادل پنج درصد (۵٪) از اعتبارات پژوهش‌های کاربردی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واحدهای تابعه اختصاص یابد. همچنین مبلغ پنج میلیارد ریال اعتبار از محل اعتبار ردیف‌های متفرقه به دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله اعظم (عج) اختصاص یابد. با توجه با اینکه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و واحدهای تابعه در سال ۱۳۸۶ فاقد اعتبارات پژوهش‌های کاربردی بوده، صرفاً مبلغ چهارصد میلیون ریال معادل ۳/۲ درصد اعتبار پژوهش‌های کاربردی سازمان انتقال خون ایران به این امر اختصاص یافته است. همچنین به دلیل اینکه اعتبار مربوط به دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله اعظم (عج) به صورت درآمد هزینه در قانون بودجه پیش‌بینی شده و هیچ درآمدي بابت آن برای دانشگاه مذکور در نظر گرفته نشده است لذا خزانه وجهی به دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌الله اعظم (عج) اختصاص نداده است.

توسعه روابط خارجی و همکاری‌های اقتصادی بین‌المللی

برای تحقق اهداف قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در روابط خارجی و همکاری‌های اقتصادی بین‌المللی مبلغ یکصد و هفتاد و شش میلیارد و سیصد و هشتاد و دو میلیون (۱۷۶.۳۸۲.۰۰۰.۰۰۰) ریال برای اعطای تسهیلات، کمک و تفاوت سود و کارمزد به کشورهای، سازمانها و یا بنگاه‌های اقتصادی خارجی در نظر گرفته شده که اعتبار مزبور به نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در کشورهای هدف پرداخت و به حساب هزینه منظور شده که بر خلاف قانون محاسبات عمومی کشور و ضوابط پرداخت کمک به افراد حقیقی و حقوقی بوده و تخلف محسوب می‌شود.

یارانه‌ها

یارانه سوخت و حامل‌های انرژی

یارانه منظور شده بابت مابه‌التفاوت قیمت آزاد گاز، برق، و هر لیتر فرآورده‌های نفتی تولید داخل و قیمت فروش تکلیفی آنها در داخل کشور مبلغ پانصد و سی و شش هزار و هشتصد و بیست و دو میلیارد (۵۳۶.۸۲۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال بوده که در نحوه تسویه آنها موارد زیر قابل ذکر است:

الف - بخشی از یارانه مربوط به ما به تفاوت قیمت برق به مبلغ بیست و دو هزار پانصد و چهل میلیارد (۲۲.۵۴۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) صورت نقدی توسط خزانه داریکل کشور در وجه شرکت توانیر پرداخت شده که مغایر حکم مقرر توسط قانونگذار می‌باشد و تخلف محسوب می‌شود.

ب- بخشی از مبلغ محسوب شده به عنوان یارانه مابه التفاوت قیمت گاز معادل پنج هزار و یکصد و چهل و هشت میلیارد (۵.۱۴۸.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال مازاد بر مقدار گاز تحویلی به مشترکین به حساب بدهکاری دولت منظور گردیده که تخلف محسوب می‌شود.

یارانه تسهیلات بانکی

به منظور تشویق سازندگان واحدهای استیجاری و کمک به ساخت مسکن گروه‌های کم درآمد با رعایت الگوی مصرف در بافت های فرسوده، وزارت مسکن و شهرسازی مکلف شده تا سی و پنج درصد (۳۵٪) از منابع درآمدی خود را به میزان دویست میلیارد (۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به صورت کمک یارانه سود بانکی یا وجوه اداره شده در اختیار افراد مشمول قرار دهد که در این راستا معادل ۲۸ درصد از درآمد سازمان ملی زمین و مسکن جهت اجرای طرح با تنظیم قرارداد عاملیت با بانک عامل اختصاص یافته که به دلیل واریز مبلغ فوق در تاریخ ۱۳۸۶/۱۲/۲۸ به حساب بانک عامل هیچگونه تسهیلاتی پرداخت نشده است و اهداف مقنن در این بخش محقق نشده است.

وجوه اداره شده و یارانه سود و کارمزد

۱- مبلغ یازده هزار و سیصد و نود میلیارد (۱۱.۳۹۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال جهت یارانه سود و کارمزد تسهیلات برای طرح‌های تولیدی بخش خصوصی در نظر گرفته شده که دولت پس از جابجایی مبلغ یک هزار و یکصد و هشتاد و دو میلیارد (۱.۱۸۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال جهت سایر فعالیتها و مبلغ یک هزار و یکصد و چهل و شش میلیارد (۱.۱۴۶.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال، حدود ۱۰ درصد میزان مقرر، برای اعطای تسهیلات به دانشجویانی که شهریه می‌پردازند، اعتبار باقی مانده را بین دستگاه‌های ذیربط توزیع نموده و دستگاه‌های ذیربط نسبت به عقد قرارداد عاملیت با بانک‌های عامل اقدام نموده‌اند اما به دلیل انجام امور در پایان سال، هیچگونه وجهی از این محل پرداخت نشده است. شایان ذکر است معادل هفت هزار و بیست و هشت میلیارد ریال (۷.۰۲۸.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) از اعتبار مزبور، در حدود ۹۰ درصد، به وزارت کار و امور اجتماعی اختصاص یافته که در حدود ۸۴ درصد آن از طریق خزانه به وزارت مزبور پرداخت شده است.

۲- در قانون بودجه مقرر گردیده مبلغ پنجاه میلیارد (۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال برای پرداخت مابه‌التفاوت سود بانکی تا سقف ده درصد (۱۰٪) به خانواده‌هایی که سرپرست آن‌ها زندانی است پرداخت شود که در این خصوص مبلغ چهل میلیارد (۴۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حدود ۸۰ درصد میزان مقرر به سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی پرداخت شده لیکن به دلیل ابلاغ دیر هنگام اعتبار مذکور، هیچگونه وجهی در این راستا پرداخت نشده است.

۳- وزارت مسکن (سازمان ملی زمین و مسکن) مکلف بوده تا ۳۵ درصد از درآمد سازمان مذکور به مبلغ دویست میلیارد (۲۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال را جهت اعطای کمک

۴- مبلغ ده میلیارد (۱۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال جهت پرداخت تسهیلات به زندانیان نیازمند که به دلیل عدم امکان مالی برای پرداخت دیون خود در زندان می‌باشند در نظر گرفته شده که به دلیل تخصیص دیر هنگام اعتبارات، تسهیلاتی از این محل به افراد مذکور پرداخت نشده است.

بیمه و تامین اجتماعی

۱- در راستای اجرای قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی و اجرای برنامه بیمه تامین اجتماعی روستائیان و عشایر مبلغ يك هزار و یکصد و بیست و دو میلیارد (۱.۱۲۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال برای بیمه شدن تعداد ۱.۰۷۵.۷۴۴ نفر پیش‌بینی شده که تعداد ۶۴۴.۰۸۳ نفر از افراد تحت پوشش نظام بیمه جامع قرار گرفتند. عدم تخصیص کامل اعتبار مربوط به این بخش و نیز مصرف بخش از وجوه دریافتی در غیر محل خود سبب عدم تحقق کامل اهداف قانونگذار و عدم پوشش کامل جمعیت پیش‌بینی شده، گردیده است.

۲- در راستای طرح بیمه همگانی تعداد ۴۱۰.۸۳۲ نفر از رانندگان حمل و نقل عمومی و تعداد ۲.۵۷۷ نفر از خادمین ثابت مساجد تحت پوشش بیمه تامین اجتماعی قرار گرفته‌اند، اما به دلیل عدم پیش‌بینی اعتباری برای کارگران باربر، هیچ‌یک از این افراد پوشش بیمه تامین اجتماعی قرار نگرفته‌اند.

۳- علیرغم تصریح آیین‌نامه بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر، مؤسسه صندوق بیمه اجتماعی روستائیان و عشایر در اداره ثبت شرکتها و مؤسسات غیر تجاری به عنوان مؤسسه خصوصی ثبت شده که تخلف محسوب می‌شود. شایان ذکر است در سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ جمعاً مبلغ دو هزار و سیصد و بیست و دو میلیارد و چهارصد و سی و یک میلیون (۲.۳۲۲.۴۳۱.۰۰۰.۰۰۰) ریال در اختیار صندوق مزبور قرار گرفته که مبلغ یک هزار و سه میلیارد و ششصد و نود و شش میلیون (۱.۰۰۳.۶۹۶.۰۰۰.۰۰۰) ریال از آن به مصرف قانونی خود نرسیده و برای خرید سهام و سپرده‌گذاری در بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری اختصاص یافته که فاقد مجوز قانونی می‌باشد.

بهداشت و درمان

در راستای طرح ذخیره‌سازی استراتژیک داروهای حیاتی مقرر شده بود مبلغ ششصد و بیست و سه میلیارد (۶۲۳.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش

کشاورزی و منابع طبیعی

برای حل مشکل چایکاران، دولت موظف گردیده برگ سبز چای را تا مبلغ یکصد میلیارد (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به نرخ تضمینی خریداری نماید که چهار صد و بیست و دو میلیارد (۴۲۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حدود ۴۲۲ درصد از محل تسهیلات بانکی پرداخت شده و سقف مزبور رعایت نشده که تخلف محسوب می‌شود.

ورزش و تربیت بدنی

در سال ۱۳۸۶ سازمان تربیت بدنی ایران و شرکت توسعه و نگهداری اماکن ورزشی کشور اجازه داشته است تا مبلغ چهار صد و چهل و چهار میلیارد (۴۴۴.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال (معادل ۴۰٪ اعتبارات تملک داراییهای سرمایه‌ای خود) را به عنوان کمک بلاعوض به بخش غیردولتی جهت ساخت مجموعه‌های ورزشی اختصاص دهد، لیکن به دلیل فراهم نشدن شرایط لازم، عدم تصویب دستورالعمل و کمبود اعتبار در پروژه‌های در دست اجرا، صرفاً مبلغ شش میلیارد (۶.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال (معادل ۱/۵ درصد از اعتبارات مزبور) به این امر اختصاص یافته است. لازم به ذکر است، این امر به دلایل فوق‌الذکر در استانها نیز تحقق نیافته است. کل مبلغ اختصاص یافته توسط سازمان مذکور به استانهای کشور ابلاغ شده، لیکن حدود ۵۰ درصد آن مصرف نشده و به حساب خزانه برگشت شده و مابقی آن صرف کمک بلاعوض جهت احداث، تکمیل، تجهیز و ... باشگاههای ورزشی غیردولتی شده است.

جوانان

۱- در راستای اجرای قانون تسهیل ازدواج جوانان، مبلغ چهار هزار و هفتصد و پنجاه میلیارد (۴.۷۵۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال به وزارت کار و امور اجتماعی جهت تامین مسکن جوانان اختصاص داده شده لیکن اعتبار مزبور در قالب کمک به صندوق مهر امام رضا (ع) پرداخت شده که تخلف از حکم قانون بوده و هدف قانونگذار محقق نشده است.

۲- مقرر شده بود سازمان تامین اجتماعی از محل منابع داخلی، مبلغ پانصد میلیارد (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال اعتبار به منظور ارائه تسهیلات ارزان قیمت ساخت مسکن، ودیعه مسکن، ازدواج دانشجویان و جوانان اختصاص دهد که مبلغ یکصد و بیست میلیارد

۳- در راستای تبیین و تقویت جایگاه جوانان در جامعه و ساماندهی امور جوانان، از مبلغ چهارصد و نه میلیارد (۴۰۹.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال اعتبار پیش‌بینی شده، مبلغ دویست و نه میلیارد (۲۰۹.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حدود ۵۱ درصد اعتبار جهت دستیابی به اهداف مذکور مصرف شده است. همچنین از محل اعتبارات فوق‌الذکر مبلغ یکصد و دو میلیارد (۱۰۲.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال حدود ۲۵ درصد اعتبار بابت اجرای طرح هجرت (۳) به سازمان بسیج سازندگی، اختصاص یافته که حدود ۹۶ درصد از اعتبار اختصاص یافته به استناد مجوز قانونی موجود به سال بعد منتقل و باعث عدم تحقق اهداف مدنظر قانون‌گذار شده است.

گزارش تفریغ سایر قسمت‌های بودجه‌ای

پیش از بیان چکیده مباحث مطرح شده در سایر قسمت‌های تفریغ بودجه، لازم به ذکر است، با توجه به محدودیت‌های موجود که ناشی از محیط عملیاتی و همچنین امکانات و منابع سازمانی می‌باشد، امکان رسیدگی یا حسابرسی کلیه دستگاهها یا موضوعات بودجه‌ای برای دیوان محاسبات کشور میسر نشده و بالطبع یافته‌های حسابرسی منحصر به محدوده رسیدگیها بوده که بیانگر تمام‌رسی یا هم‌رسی نمی‌باشد.

دریافتهای عمومی و اختصاصی

پیش‌بینی منابع عمومی در قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور بالغ بر ششصد و نود و یک هزار و هشتصد و بیست و هفت میلیارد و هفتصد و سی و یک میلیون (۹۱.۸۲۷.۷۳۱.۰۰۰.۰۰۰) ریال می‌باشد که سهم درآمدهای عمومی و اختصاصی به ترتیب ۹۲/۴۳ و ۷/۵۷ درصد می‌باشد. بر اساس اطلاعات تفریغ بودجه، منابع بودجه عمومی معادل ششصد و شصت و پنج هزار و پانصد و سی و هشت میلیارد و سیصد و پنجاه و نه میلیون (۶۶۵.۵۳۸.۳۵۹.۰۰۰.۰۰۰) ریال معادل ۹۲ درصد مبلغ پیش‌بینی شده تحقق یافته است.

تعداد ۱۵۹ گزارش حسابرسی در گزارش تفریغ دریافتهای درج شده که حاوی ۳۰۱ مورد تخلف است؛ وزارت امور اقتصادی و دارایی با ۱۰۳ مورد تخلف، وزارت صنایع و معادن با ۲۹ مورد تخلف، وزارت آموزش و پرورش با ۲۳ مورد تخلف و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ۱۹ مورد تخلف بیشترین تخلف را در این بخش دارا می‌باشند. در جدول زیر فراوانی موارد تخلف به تفکیک درج شده است:

شرح واخواهی	عدم واریز به حساب خزانه	واریز به حسابهای غیر مجاز	وصول درآمد فاقد مجوز	عدم وصول درآمد قانونی	عدم رعایت مقررات ثبت درآمد	سایر*	جمع
تعداد موارد واخواهی	۴۱	۱۰	۱۳	۷۱	۱۹	۱۴۷	۳۰۱
درصد	۱۳/۶۲	۳/۳۲	۴/۳۲	۲۳/۵۹	۶/۳۱	۴۸/۸۴	۱۰۰

* شامل موارد بیانگر عدم رعایت قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، قانون مالیاتهای مستقیم، قانون محاسبات عمومی و سایر قوانین و مقررات مالی در وصول و ایصال درآمدها.

اعتبارات

اعتبارات برآورد شده بر اساس قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور بالغ بر ششصد و نود و یک هزار و هشتصد و بیست و هفت میلیارد و هفتصد و سی و یک میلیون (۶۹۱.۸۲۷.۷۳۱.۰۰۰.۰۰۰) ریال می‌باشد (به استثنای مصارف شرکت‌های دولتی، موسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانک‌ها) که سهم اعتبارات هزینه‌ای، تملک داراییهای سرمایه‌ای، تملک داراییهای مالی و اختصاصی به ترتیب ۵۷/۷۳، ۲۶/۶۶، ۸/۰۴ و ۷/۵۷ درصد می‌باشد. بر اساس اطلاعات تفریغ بودجه، مصارف بودجه عمومی دولت معادل ششصد و سی و هفت هزار و هفتصد و سی و هشت میلیارد و چهارصد و پنجاه و هفت میلیون (۶۳۷.۷۳۸.۴۵۷.۰۰۰.۰۰۰) ریال معادل ۹۲ درصد مبلغ پیش‌بینی شده، تحقق یافته است.

تعداد ۸۵۵ گزارش حسابرسی در بخش گزارش تفریغ اعتبارات درج شده که حاوی ۲.۱۹۶ مورد تخلف است؛ وزارت کشور با ۲۸۳ مورد تخلف، وزارت جهاد کشاورزی با ۲۲۸ مورد تخلف و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هر کدام با ۱۴۲ مورد تخلف بیشترین موارد تخلف را در این بخش دارا می‌باشند.

در جدول زیر فراوانی موارد تخلف به تفکیک درج شده است:

شرح	ایجاد تعهد مازاد بر اعتبار	عدم رعایت مفاد موافقتنامه متبادله	عدم رعایت قانون نظام هماهنگ پرداخت	عدم رعایت مقررات مربوط به معاملات دولتی	عدم رعایت تبصره‌های قانون بودجه	عدم رعایت مقررات و رویه‌های حسابداری	سایر*	جمع
تعداد موارد واخواهی	۱۳	۲۹۷	۵۲	۲۷۸	۳۵۱	۳۴	۱.۱۷۱	۲.۱۹۶
درصد	۰/۶۰	۱۳/۵۲	۲/۳۷	۱۲/۶۶	۱۵/۹۸	۱/۵۵	۵۲/۳۲	۱۰۰

* شامل موارد بیانگر رعایت نشدن قانون محاسبات عمومی، آیین‌نامه‌های هیات وزیران، قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران، قانون مالیاتهای مستقیم، آیین‌نامه مالی و معاملاتی دانشگاهها و سایر قوانین و مقررات مالی در مصرف اعتبارات.

تعداد ۴۰ گزارش در بخش اقلام سنواتی درج شده که حاوی ۷۱ مورد تخلف می‌باشد؛ وزارت کشور با ۱۳ مورد تخلف بیشترین تخلف را در این بخش داشته است و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با ۱۲ مورد تخلف در رتبه بعدی قرار دارد.

در جدول زیر فراوانی موارد تخلف به تفکیک درج شده است:

شرح	عدم رعایت سرفصلهای حسابداری	عدم رعایت مواد ۶۰ و ۶۱ قانون محاسبات عمومی و آیین‌نامه‌های آن	سایر*	جمع
تعداد	3	23	45	71
درصد	4/23	32/39	63/38	100

* شامل موارد بیانگر رعایت نشدن قانون محاسبات عمومی و آیین‌نامه‌های آن.

شایان ذکر است تعداد ۳۲۱ دستگاه (یا ردیف بودجه‌ای) صورتحساب دریافت و پرداخت تمام یا قسمتی از اعتبارات خود را در مواعد مقرر قانونی تهیه و ارائه ننموده‌اند که تقریباً معادل ۴۹ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشته است (در سال گذشته تعداد دستگاههای حساب نداده، ۶۲۸ دستگاه (ردیف) بوده است)؛ کاهش دستگاههای حساب نداده که نشان از تعامل بیشتر دستگاههای اجرایی و دیوان محاسبات کشور دارد، موجب شفافیت بیشتر این گزارش و همچنین عملکرد دولت می‌شود.

بودجه شرکتهای، بانکها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت

منابع و مصارف پیش بینی شده برای دستگاههای فوق مندرج در پیوست شماره (۲) قانون بودجه بالغ بر يك ميليون و ششصد و هفتاد و هفت هزار و شصت و پنج ميليارد و سيصد و هشتاد و نه ميليون (۱.۶۷۷.۰۶۵.۳۸۹.۰۰۰.۰۰۰) ريال مي باشد که بر اساس سياست هاي دولت، تحولات اقتصادي و مالي، مقتضيات ناشي از نوسانات قيمت ها و ۰۰۰ داراي تغييراتي بوده است. بر اساس اطلاعات تفريغ بودجه، منابع و مصارف شرکتهای دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و بانکها (بدون احتساب ارقام مربوط به دستگاههای حساب نداده) بالغ بر پنج ميليارد و هشتصد و چهل و يك ميليون و هجده هزار و سيصد و پنجاه و شش ميليون (۵.۸۴۱.۰۱۸.۳۵۶.۰۰۰.۰۰۰) ريال معادل ۳۴۸ درصد پیش‌بینی می‌باشد.

تعداد ۱۷۹ گزارش در بخش گزارش تفريغ بودجه شرکتهای درج شده که حاوي ۱.۴۶۳ مورد تخلف است؛ وزارت نفت با ۳۳۵ مورد تخلف، وزارت صنايع و معادن با ۳۰۰ مورد تخلف و وزارت نیرو با ۲۲۴ مورد تخلف بیشترین موارد تخلف را در این بخش دارا می‌باشند.

در جدول زیر فراوانی موارد تخلف به تفکیک درج شده است:

شرح	پرداختهای پرسنی غیر قانونی	عدم رعایت قانون محاسبات عمومی	عدم رعایت شرایط عمومی پیمان	عدم رعایت تبصره‌های بودجه	عدم رعایت قانون برنامه چهارم توسعه	عدم رعایت قانون تجارت	سایر*	جمع
تعداد	۲۲۸	۱۵۴	۱۵۱	۱۴۷	۱۳۸	۱۱۵	۵۳۰	۱.۴۶۳
درصد	۱۵/۵۸	۱۰/۵۳	۱۰/۳۲	۱۰/۰۵	۹/۴۳	۷/۸۶	۳۶/۲۳	۱۰۰

* شامل موارد بیانگر رعایت نشدن قانون مناقصات، پرداخت‌های غیر قانونی به سایر اشخاص،

تخلفات مربوط به درآمدها و سایر قوانین و مقررات.

شایان ذکر است تعداد ۲۶ شرکت (یا ردیف بودجه‌ای) صورتحساب خود را در مواعد مقرر قانونی تهیه و ارائه ننموده‌اند که تقریباً معادل ۸۵ درصد نسبت به سال قبل کاهش داشته

نظرات کلی دیوان محاسبات کشور

(۱)- بررسیهای دیوان محاسبات حاکی است که عدم ارتباط منطقی بین "بودجه سالیانه"

بودجه سالیانه و سیاستهای قانون برنامه توسعه، چشم انداز و سیاست های ابلاغی، موجب ناکارآمدی آن و عدم تخصیص صحیح منابع نسبت به فعالیت ها و اهداف می گردد رفع این مشکل انجام موارد زیر است:

الف = تعیین ارتباط بین بودجه سنواتی و قانون برنامه توسعه .

ب = تعیین ارتباط بین قانون برنامه توسعه با سند چشم انداز

و سیاستهای کلی ابلاغی.

(۲)- یکی دیگر از مشکلات مهم "بودجه سالیانه"، ابهام و عدم صراحت آن است که

کارآمدی نظام بودجه ریزی کشور را دچار نقص کرده و همچنین موانع و محدودیت های اجرای بودجه را به حد قابل توجهی افزایش داده است. مصادیق ابهام و عدم صراحت بودجه سالیانه به شرح زیر می باشد:

الف = وجود تبصره های متعدد بر ماده واحده قانون بودجه .

ب = پیش بینی مبالغ معتدلی از اعتبارات در قالب ردیف های متفرقه.

ج = تأکید بر ارائه بودجه متوازن و احتساب منابع استقراری برای پوشش کسری بودجه .

(۳) - انتشار مبالغ معتدلی از اوراق مشارکت و استفاده از تسهیلات خارجی جهت

تامین مالی طرحها (بدلیل ماهیت استقراری آن) بیانگر وجود کسری در بودجه کل کشور می باشد. تأکید بر تهیه بودجه بر اساس عدم وجود کسری، منجر به عدم نیل به اهداف مورد نظر قانونگذار خواهد شد؛ به عنوان مثال به منظور ایجاد توازن در بودجه، مبلغ درآمدها بیش از مبلغ قابل وصول پیش بینی شده که با عدم تحقق درآمدها نیاز به جابجایی اعتبارات جهت دستیابی به یک حداقل در تخصیص منابع الزامی می گردد، جابجایی اعتبارات - با توجه به مجوزهای موجود - عملاً منجر به عدم دستیابی به اهداف شده است.

(۴)- آنچه در کشور ما مورد توجه، نظارت و کنترل قرار می گیرد، داده های وارد شده

به سامانه اقتصادی است، تغییر رویکرد بودجه نویسی به بودجه عملیاتی در اجرای ماده ۱۳۸ قانون برنامه توسعه چهارم توسعه

۵- هدف اصلی از گزارشگری مالی، ایفای مسئولیت پاسخگوئی، تأمین نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگان از گزارش‌های مالی دولت و همچنین کمک به استفاده‌کنندگان درون دولت برای بهبود مدیریت اجرایی کشور می‌باشد. بر این اساس، سامانه گزارشگری مالی بایستی از توان ارزیابی آثار فعالیت‌های انجام شده بر وضعیت مالی دولت و جامعه، تأمین نیازهای اطلاعاتی مهم و با اهمیت استفاده‌کنندگان، ارزیابی رعایت مباحث بودجه‌ای و همچنین ارزیابی کفایت سامانه‌های مدیریت مالی و کنترل‌های داخلی برخوردار باشد. تأمین اهداف اشاره شده مستلزم وجود "مفاهیم نظری گزارشگری مالی" به عنوان مجموعه‌ای پیوسته از اهداف و مبانی مرتبط جهت تبیین ماهیت، نحوه عمل و حدود گزارشگری مالی دولت است. نبود "مفاهیم نظری گزارشگری مالی" تأثیری سوء بر تحقق اهداف اشاره شده داشته است.

۶- مسائل مربوط به تصمیم‌گیری، بخش مهمی از وظایف مدیریت را به خود اختصاص می‌دهد؛ توجه به هر یک از عوامل تأثیرگذار بر فرآیند تصمیم‌گیری با توجه به اهمیت هر یک از آنها، توجه به نیازها و به تبع آن هزینه فرصت ناشی از عدم انتخاب بدیل و همچنین توجه به زمان، به عنوان عامل اصلی اثربخش نمودن تصمیمات، از جمله معیارهای ارزیابی بهینه تصمیم‌پذیر شده قلمداد می‌شود. در برخی موارد بدون توجه به نوع، کیفیت و تأثیر طرح‌های عمرانی و صرفاً به منظور خاتمه سریع آنها، بخش عمده‌ای از منابع بالقوه به سمت طرح‌هایی هدایت می‌شود که در یک سال خاص خاتمه می‌یابند در صورتی که طرح‌های مهم‌تر با مشکل نقدینگی مواجه می‌باشد یا در برخی موارد مشاهده می‌شود بدون توجه به موضوع مذکور، طرح‌ها و پروژه‌ها به تبع نیازهایی که اولی بودن آن مفروض نیست انتخاب و نیازهای واقعی تأمین نمی‌شود و یا تصمیمات مربوط به تخصیص منابع بدون توجه به این موضوع به آینده احاله شده و مشروط به رخداد موضوعی دیگر گردیده است.

۷- از جمله مسائلی که تأثیر به‌سزایی بر بودجه کل کشور دارد، مسأله قیمت‌گذاری کالاها و خدمات ارائه شده توسط شرکت‌های دولتی از طریق بکارگیری سامانه‌های بهای تمام شده است؛ فقدان سامانه‌های بهای تمام شده و یا سنتی بودن سامانه‌های موجود، موجب عدم تعیین صحیح قیمت کالاها و خدمات می‌گردد.

۸- نبود سامانه‌های اطلاعاتی مناسب و یکپارچه تحقق اهداف برنامه‌ای را باچالش روبرو ساخته، موجب تضییع و هدر رفت بیت‌المال شده و امکان ایجاد سازوکار بازخوردی

۹- عامل دیگر تأثیرگذار بر اثربخشی بودجه، هم راستا بودن بودجه با برنامه‌های توسعه می‌باشد. بروز مباحث طولانی بین صاحب نظران پیرامون هم جهت بودن بودجه با برنامه‌های توسعه ناشی از فقدان حلقه ارتباطی بین بودجه و برنامه است؛ تبیین این موضوع در بودجه‌های سالانه کمک شایان توجهی در اظهار نظر پیرامون میزان تفوق در دستیابی به اهداف مصوب در برنامه‌های توسعه خواهد شد.

۱۰- دیوان محاسبات کشور اعتقاد دارد:

الف) تقویت نقش نظارت موجب افزایش بهره‌وری در سطح ملی خواهد شد و دستیابی به این هدف مستلزم آنلاین (برخط) شدن نظارت می‌باشد تا فرآیند عملکرد و نظارت همزمان گردد.

ب) تغییر رویکرد حسابرسی به حسابرسی‌های عملکرد مدیریت موجب خواهد شد یافته‌های این نوع از حسابرسی (میزان تقرب به اهداف پیش‌بینی شده، میزان عایدی منابع و لحاظ صرفه اقتصادی در انجام فعالیتها) به عنوان ابزاری کارآمد در اختیار تصمیم‌گیران قرار گیرد.

ج) به منظور افزایش اثربخشی گزارش تفریغ بودجه و تلاش برای جلوگیری از رخداد موارد حاکی از نقض قوانین و مقررات یا سوء جریان مالی، گزارش مزبور با حضور مسئولان دستگاهها و دیوان محاسبات کشور در کمیسیون‌های تخصصی زیربط مجلس شورای اسلامی مورد مذاقه و تصویب قرار گیرد.

د) به هنگام نمودن گزارش تفریغ بودجه می‌تواند در فرآیند تصمیم‌گیری کمک شایان توجهی به نمایندگان محترم مردم شریف و همچنین مسئولین محترم نماید؛ توجه به رفع موانع و محدودیت‌های موجود منجمله زمان‌های ارائه صورتحساب‌ها و صورتهای مالی دستگاههای اجرایی که برای اعتبارات هزینه‌ای تا پایان خرداد ماه سال بعد، اعتبارات تملک داراییهای سرمایه‌ای تا پایان مرداد ماه سال بعد و بودجه شرکتها تا پایان آذرماه سال بعد از اجرای بودجه نیز قابل تمدید است و یا زمان ارائه صورتحساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور که تا اول دی‌ماه سال بعد از اجرای بودجه قابل ارائه است، کمک شایانی در به هنگام سازی گزارش تفریغ بودجه کل کشور می‌نماید.